

On. Bibliofeca Unversității din Cluj Sibiu

Weszerkesz és ideiglenes felelős szerkesztő
Dr. Olosz
Laptulajdonos a **OROVEN**
Laptuladó R. T.

DELI HIRLAP

A timișoreni t[er]m[en]y[es]z[et]ek bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította:
DR. VUCRETIH ENDRÉ
és **DR. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Van szilárd pont

Irta: KAKASSY ENDRÉ

Az egyén már csaknem tanácstalanul áll a szellemi és anyagi értékek mai rettenetes omiása előtt. Osszedől otthonok porából, robbanások füstjéből-lángjából, kihamaradt eszmények és hiedelmek szál-lingó hamujából szövedőt apokaliptikus függöny zárja el a jövőt kutató szem látását. Hova, merre mennék nemzetek, országok, maga az egész emberiség? Hol a felsőbbrendű agy, amely utat talál és irányt szab, józan mértékkel mér és elválasztja a lényegesét a lényegtől az áradó vizek módjára zavartalan és sodró erővel forlódó események közt? Egyáltalán vehetjük-e hasznát a fizikai pallérozottságunknak, politikai ügyességünknek, sokféle tudásunknak, mellyel a béke rendjében esélyünk volt arra, hogy a technika, mint a modernizáció műszereitől körülveve

önzésből vagy ravaszkodásból, hanem emberi helyállásunkból támad a lélek megújulásának szent és láthatatlan hadserege. Szemünk ne tapadjon csupán saját véges mivoltunkra, ne nézzük érdekeinket s életünket úgy, annyira megavolyten, mint zsugori a pénzes-zacsokot az égő fedél alatt. Természetesen bölcsen és elővigyázatossággal védekeznünk kell az emberi számítás szerjnt belkövetkeztető veszély ellen, de ne váljék rögeszmévé bennünk a halálfelelem. Egy nagy bölcselő mondotta valaha, hogy hozzá kell szoknunk ahhoz a gondolatához, hogy végesek vagyunk. Van egy, hogy életünkkel, de van egy is, hogy halálunkkal élünk a Gondviselés. A veszedelem parancsa ám fektessen le minket az óvó árkok sarába - mert bombák hullásakor nincs helye az ostoba hetvenkedésnek - de lelkiünket, hitünket, emberiségünket tartsuk tisztán, ne gyümöszöl-

jük bele mulandó testünk rejtőzködő vackaiba.

Minden életmegnyilvánulásunkkal forduljunk egybe azzal a közösséggel, amelyhez tartozunk. Elképpen cselekedjünk, jó szándékaink, példamutató-unk és kötelességteljesítésünk által tovább élünk, mégha testi mivoltunkban meg is kell szünnünk. Tudjuk, hogy a mi buzdító és vigasztaló szavunk gyöngé s ma olyan szóra van szükség, amely idők feletti erővel s hévvel hangzik, amilyen a Petőfié volt, aki megírta a „Ha férfi vagy, légy férfi”-t, vagy a Berzsenyié, vagy ahogyan a főbbi nagyok hangján szól a történelem indulatosa napján. Azoknak, akik csupán az anyag hatalmában és értékében bíznak, szeretetteljesen a szemük elé e nagy szellemeknek a sokkal férfiasan mérlegelő szemét, melyekből edző láng csap ki, meg is bosszú érvizetnek sőt évszázadok múltán is. Mi is egy évszázad az erős,

helyét megálló léleknek! Talán vesztek-e valamit szárnyaló erejükből, sugárzó hiúból Pázmánynak a „hadak idején” elhangzott imái, avagy Zrinyi, a költő gondolatai nyugtalan koráról, melyekről mindig az az érzésünk, hogy írójuk a meg nem alkuvást jelképező kard hegyével írta be őket a minden időkre szóló tanítások könyvébe. Igen, a nagy lélek, a nagy igazságok élnek, nincs hatalma feletük a mulandóság órlómalmának.

És él a nép, ha az egyén pusztul is. Annál inkább él, minél férfiasabban viseli sorsát fiaj által. Ité, a Duna menti dencőfjében, az itt élő népek története lépten-nyomon ezt az igazságot tükrözi. Napsütéses időben virágzó ág voltak, de ha kellett, úgy éltek, mint a fű: rögn, rög alatt, beletapadva a földbe. A Gondviselés elrejtett, az életünkbe, a rendeltetésünkbe vejtett hitünk által. Higgyük ma is, hogy céljai vannak velünk. Ha egy fordul a feccke, vállalkoz a fűszálak sorsát, gyökérzetünk közé rejtve azokat a lelki értékeket, amiket a föld terméj megtartásunkra,

XII. Pius páns:

„Anyagvilágosság vétkeiben bűnös, aki kezét emel Rómára” A Szentatya a keresztény szellemű béke szükségességéről

XII. Pius pápa június 2-án, névnapja alkalmából fogadta a bíborosi kollégium rómaiában tartózkodó tagjait. A bíboros dékán üdvözlő szavaira hosszabb beszéddel válaszolt, amelyben kitért a háború és a világpolitika több időszerű kérdésére is. Háborus viszonylatban éles bírálatot mondott a hadviselés elfajulásáról és különös nyomatékkal szálh a síkra az örök város, a világ kereszténységének központja, Róma megkímélése nek érdekében. Politikai vonatkozásban ismételtlen leszógezte a Szentszék álláspontját az igazságos és tartós béke létrehozása tekintetében. Keresztény elvök, keresztény szellem nélkül, mint mondotta, nem lesz tartós a jó béke s az emberiségre újabb szenvedések és megpróbáltatások zúdulnak.

A pápa beszéde mély visszhangot keltett világszerte s méltán sorakozik XII. Pius eddigi, jennkölt szellemű megnyilatkozásaihoz, melyek közül különösen élénken élnek emlékezetünkben egy évvel ezelőt, 1943. június 2-án mondott történelmi jelentőségű szavai a népek jogairól s a nagyhatalmak viszályába belerántott kis népek szenvedéséről. Az igazságos békehez való jogról mondott szavaival ez alkalommal is emberek

Rómat még sohasem érték ily megpróbáltatások

Róma. (DNB). A német távirati iroda jelenti, hogy XII. Pius pápa beszéde intézett a bíborosi kollégium tagjaihoz, akik szerencsekívánataikat fejezték ki a Szentatyának névnapja alkalmából. A pápa válaszában mindezekelőtt megemlékezett a most folyó háború okozta szörnyű szenvedésekről és hangsúlyozta, hogy

a hadvezetés olyan kegyetlen formát öltött, amilyent nemrégén még lehetetlennek tartott volna az emberiség. Ma, a kereszténység minden parancsával ellentétben, lábbal tapossák mindazt, ami néhány hónap, vagy hét előtt még szent és sérthetetlen törvénynek számított. Ennek a megállapításával kapcsolatban

Ennek a megállapításával kapcsolatban

Ennek a megállapításával kapcsolatban

Róma. (Rador). XII. Pius pápa a bíboros-testület előtt mondott beszédeben kitért a háború problémájára is és kijelentette, hogy tevékenységében a Megváltó tanításai szellemében jár el, az isteni parancsokat teljesíti s ebben semmiféle emberi erőszak nem akadályozhatja meg. Szólt azokról a nagy veszteségekről, amelyek a háború nyomán máris előre vetít árnyékukat. Ha az egész jövő világ megszervezését érin-

a pápa tiltakozott az örök város ellen intézett ismételt angolszász légitámadások ellen és hangsúlyozta, hogy ezek nemcsak az örök város környéke ellen irányultak, Rómának azonban semmi körülmények között nem szabad hadszínterré válnia - hangoztatta a pápa. - Teljes pártatlansággal, de a legnagyobb nyomatékkal kívánja megállapítani azt, hogy

anyagvilágosság bűnében vétkes az emberiség és az isteni igazság ité, löszéke előtt s az, aki kezét emel Rómára.

Megemlékezett a pápa ezután azokról a nehéz megpróbáltatásokról, amelyek Rómát a múltban sem kerülték el és utalt arra, hogy a múltak pápai is min-

denkor igyekeztek a szenvedéseket enyhíteni.

Az elmúlt évszázadok ostromait, fosztogatásait és járványait azonban nem lehet összehasonlítani Róma lakóinak mai nyomorával. Azoknak a menekülteknek a számát, akik az emult évszázadok közepette kerestek menedéket Róma falai között, nem lehet összehasonlítani azok számával, akik ma a Rómat fenyegető veszély ellenére is e város falai között kerestek menedéket. Azoknak a segítő intézkedéseknek a felsorolása után, amelyeket a Vatikán és az egyházi szervezetek már eddig is végrehajtottak, a Szentatya megállapította, hogy

az inséget szenvedők támogatására pápai hajórajt is szeretett volna szervezni és munkába állítani, de ez a terve megfajult, mert a nagy tengeri háborút viselő hatalmak megtagadták ehhez beleegyezésüket. Vatikán város. (Europapress). A pápa a legerélyesebben szauot síkra Róma megmentése és egy igazságos béke érdekében. A továbbiakban majdnem kizárólag a háborus helyzet és a Vatikánnak a háborus inség enyhítésére tett intézkedéseivel foglalkozott, majd felhívást intézett az ortodox egyházhoz, hogy találja meg az anyaegyházhoz való visszatérés útját. Végül

erélyesen követelte a békét. Az ünnepség teljes eszdben folyt le. A pápa magánkönyvtárában, íróasztala mellett ülve mondta el beszédét.

Keresztény szellem nélkül nincs tartós béke

zik meg, hogy nem a keresztény tanításokat veszik alapul, hanem bizonyos más elgondolásokat követnek, oly elgondolásokat, amelyek már ma megnyilatkoznak, bár nem tudhatjuk még róluik, hogy hitelesek-e, ... akkor ismét nem lesz tartós a béke.

Befejezésül XII. Pius pápa annak a reményének adott kifejezést, hogy nincs már messze az idő, amikor felvirrad az igazi béke napja.

Elkeseredett küzdelem az Albanói hegyekért

Megállították a Via Cassiliana felé törő szövetséges támadó éleket

Berlin. (DNB). A német vezéri főhadiszállás június 3-i hadijelentése szerint az Albanói hegyekért pénteken is elkeseredett küzdelem folyt. Lanuvionál és attól nyugatra az ellenség valamennyi támadását kemény harcokban visszaverték. Az Albanói hegyek délkeleti lejtőjén és Via Cassiliana mindkét oldalán az ellenség túlerőben lévő csapatokkal egész napon át támadott. Az elkeseredett ellenállást kifejtő német csapatoknak sikerült az ellenséges támadó éleket az estj órákban Rocca di Papatól keletre és Palestrina-Cavetól délre megállásra bírni. Hareit és éjszakai csapatrepülőket Valmontone körzetében ellenséges csapatokat és készenléti állásokat jó eredménnyel támadtak.

A keleti harcra a szovjet csapatok hiábavaló kísérletet tettek, hogy a fasisztól északra az utóbbi napokban elvesztett területet visszazserezék. A szovjet harci csoportot teljesen megsemmisítették. Isától északnyugatra német és román csapatok betörték az erősen kiéptített szovjet állásokba és elfoglalták egy arakkódi magaslati terepet. Erős harcok és csatarepülő-kötélekek ismételt eredményesen alkalmaztak bele a földön folyó harcokba és a szövetséges csapatokat a támadásnál és elhárításnál támogatták. 22. szovjet repülőgépet lőtek le ezen terület fölött.

Északamerikai bombázó-kötélekek tegnap Magyarország és Románia főbb helyiségeit támadták meg. A támadások elhárítása alkalmával 5 ellenséges repülőgépet lelőttek.

További sikeres akciók Moldvában — Asszonyokat és gyermekeket öltek meg az angolszász reptülők

Bucuresti. (Rador). A román hadsereg-főparancsnokság a június 2-i hadműveletekről a következőket közli: A Dnyeszter alsó folyásánál és Közép-Bessarábiában nem volt semmiféle jelentős harci tevékenység. Moldvában, Isától északra és nyugatra a román-német csapatok akciója sikeresen folytatódott. A Szovjet támadásait visszaverték és a kis helyi betöréseket erőlyes ellentámadásokkal azonnal megszüntet-

ték. A román-német harci reptülők tevékenysége nagy ember- és anyagvesztést okozott az ellenségnek. Az angol-amerikai légierő berepült az ország nyugati területe fölé és több kisebb helyiségre, amelyeknek semmiféle katonai jelentőségük sincs, bombákat dobott. A bombázók károkat okoztak és asszonyokat, valamint gyermekeket öltek meg.

Megakadályozták az áttörést Róma felé

Berlin. (Ep). Az olaszországi harcok az ellenség ismét újabb tartalékokat vet harcba és légi fölényét, erősen igénybe veszi, egyben folytatja azt a taktikáját, hogy csekély körzetben, itt és ott is, tömeges roham-ékeket dob a német vonalak elé. Ilyen módon az angol-amerikai csapatok esztőtörtökön Velletri és Valmontone között néhány taktikai előhaladást értek ugyan el, ami azonban az Albanói-hegyekben kifejtett német védekezés következtében az ellenségnek kétséges eredményt jelent, mert megakadályozták az ellenséges áttörést Róma felé, azonkívül pedig zárótömböt alkottak, mint kitűnő oldal-védelmet, a

középsoparton, a német elszakadó mozdulatok részére. A harc ugyan elhelyeződött a hegyek középebe, de a német csapatok az új állásokban továbbra is szívós ellenállást fejtenek ki. A tengerparti szakaszon az angol kötélekek csak igen csekély területnyereséget tudtak elérni.

A keleti szárny középső szakaszán a német csapatok a Lepinói-hegyek északi hegyhátát is tervszerűen kiürítették. A Sacco északi partján német utóvédcsapatok harcolnak és az ellenséges támadó éleket visszaverték. A felső Liri-völgyben az ellenség, Broccan át Dora felé előnyomuló csapatainak több támadása megfiusult.

Meghosszabbítják a német-bolgár kereskedelmi egyezményt

Bucuresti. A Curentul jelenli: Szófiaól bolgár küldöttség utazott Németországba, a német-bolgár kereskedelmi és pénzügyi egyezmény meghosszabbítását célzó tárgyalásokra.

FELBÁLLITJAK A SZOVJETELLE-NES LENGYELEKET

Bucuresti. A Timpul című román lap, szeptemberi értesítésre hivatkozva, azt adja arról, hogy Sosnkovszki tábornok a lengyel hadsereg főparancsnoka és a londoni lengyel kormány helyettes miniszterelnöke, a Szovjet nyomására, az utóbbi tisztségétől megvált. A fő-már csak rövid idő kérdése.

parancsnoki tisztséget továbbra is megtartja. A londoni lengyel emigránsok — mint a Dagens Nyheter című svéd lap megállapítja — nyilván angol beavatkozásnak engedvén, szánták rá magukat Sosnkovszki lemondására. Brit vélemény szerint Lengyelország és a Szovjet-Unió között csak akkor jöhet létre meg egyezés, ha mindazokat a lengyel politikuskokat félreállítják, akik ellenségei a kommunista rendszernek. Eppen erre való tekintettel úgy vélik, hogy Sosnkovszki végleges visszahívása is csak rövid idő kérdése.

Legújabb

Csucsontján a délitáliei nagy csata

Berlin. (Rador). Berlini illetékes körökben kijelentik, hogy a jelekből ítélve, a délolaszországi harcok elérték csucsontjukat a szövetséges csapatok azonban mégsem sikerült döntő áttörést elérniük. Az eseményeket a következő két tény jellemzi: A német ellenállásnak az Albanói-hegyekben, valamint Velletri és Valmontone közötti kihangsúlyozása azaz, hogy így megfiusították a szövetségeseknek a német védelem elleni oldaltámadását. A második tény az, hogy a szövetségeseknek nem sikerült megállítaniuk a német csapatoknak a Liri völgybe és Sacco között folyó elszákadási mozdulatait. A néhány kilométeres túlerőnek semmi értéke sincs a szövetségesek számára.

Több ezer halottja van Tivoli bombázásának

Vatikánváros. (Rador). A szövetségesek által bombázott Tivoliban (Róma mellett) a halottak számát ezidáig még nem lehetett végleg megállapítani, mert egy hét óta még mindig tart a halottaknak a romok közötti felkutatása. A római lapok úgy vélik, hogy több ezer lakos vesztette életét. Több pap és tudós, közöttük Pacifci, az ismert olasz történész is életét vesztette.

Az Arany János-Társaság 1944. évi vettpályázatának eredménye

Szoklatlanul nagy volt a pályázók és a pályázatra megküldött versek száma. 139 pályázó 319 verssel jelentkezett. Kétszeri komoly rostálás után 60 vers került alapos bírálata alá. Ezekből 24 jutott, — hogy úgy mondjuk — döntőbe és közülük 6 vers részesült jutalomban. Az első díj összegét (5000 lejt) a bíráló bizottság a második díjak összegéhez esatolta. J a k a b f f y Elemér, az Arany János-Társaság régi tagja, bántási népközösségi tagozata tunk elnöke ugyanis a társaság 7000 lejéhez még 10.000 lejt szerzett s így a bírálók összesen 17.000 lejt fölött rendelkeztek. Ezt az összeget Olosz Lajos, a Déli Hírlap főszerkesztője, a Kölesy-Egyesület elnöke 18.000 lejre pótolta ki. A pályanyertes költemények szerzői így egyenként 5.000 lejnyi pályázati díjban részesültek.

Az első díj nem került kiosztásra. Ezt a határozatot az egyik pályázó kényszerítette rá a bírálókra, akiknek alapos utánjárás után meg kellett győződniük arról, hogy az első díjra leginkább érdemes költemények szerzője nem a maga neve alatt pályázott. Egy létező, az irodalomban járatlan másik személy nevét használta fel takaróul. Költőhöz és az ügy jelentőségéhez nem méltó megtévesztő kísérlet miatt a bizottság nem vehette figyelembe jelentkezését.

A díjat nyert versek jellegéje, címe és szerzője:

1. „Versciklus”: A tenger és én (hét szonett). Nikodemusz Károly, (Braşov-Brassó.)
2. „De profundis”: Álom, Könyörgés, Tavasz 1943-ban, Sebek, Csillagok. Reviczky Mária, (Timişoara-Temesvár.)
3. „Hesdát”: Ave Március, Fráter Balázs, (Turda-Torda.)
4. „Rügyek”: Éjjél lehetett. D. Vass Albert, (Ajud-Nagyenyed.)
5. „Poeta non fit, nascitur”: Tájékp szüretelőkkkel. Magyarósy Zoltán, (Turda-Torda.)
6. Jelige nélkül: Akik láttak. Rózsanna Anna (Arad.)

A dícséretet nyert versek jellegéje, címe és szerzője:

1. „Gyökér vagyok a gyökerek között”: Hajszálgyökér, Evangéliumnak. Kajtsa Ferenc, (Campia Turzii-Aranyosgyéres.)
2. „Játék rimmel és gondolattal”: Reménytelen, Sálak. F. Balla Erzsébet, (Arad.)
3. „Andrásfja”: A kavics. Andrásfia István (Arad megye.)
4. „Üzeret”: Rózsaszromra írom. Nagykorodi Szil Ági, (Sibiu-Nagyszeben.)

Több vers volt még, amelyek komoly figyelmet kellettek, de a pályázatból ki kellett venni őket, mert nem a belvájló költészet körébe tartoznak, holott ez volt a pályázat alapfeltétele. Ennek mintegy ellentmond három, lényegében leíró vers jutalmazása (Ave Március, Éjjél lehetett, Tájékp szüretelőkkkel), viszont ezek a maguk nemében frissek, elevenek, szemléletesek és hangulatosak, a sok kísérletezés között értéket jelentenek. Ezért kerültek a jutalmazott versek sorába.

A részletes bírálatnak napilapunkban nem tudunk helyet szorítani. Két tény mégis meg kell állapítanunk. Az egyik az, hogy messzire kiemelkedő költői tehetség nem jelentkezett a pályázaton. A másik meg az, hogy a pályázók régi érzések és gondolatok világában mintegy megrekedtek, azaz alig van mondani-valójuk s amiknek a kifejezésére vállalkoztak, annak sem tudtak újszerűt, érdekes, egyéni kifejezést adni. „A régi mondandókat megismétlik”, még hozzá nébékésen, mintha az új szemek sodrának még a közelébe se kerültek volna. A pályázat mégis megmozgatta a tollakat. Új nevekre bukkantunk és a jutalmazottakon kívül sok olyan versre, ame-

lyek megérdemlik a kinyomtatást. A megkezdődött pezsdülés meg fogja hozni a maga termését. A pályázattal kapcsolatos tapasztalatokról és érdekesebb jelenségekről a Havi Szemle július száma fog beszámolni.

PUHALA SÁNDOR

X

Itt közöljük, hogy az aradi Kölesy-Egyesület a regénypályázat határidejét több pályázó kérésére 1944 szeptember 1-ig meghosszabbította.

Tájékp

Egy repülőgép száll az alkonyi felhők mentén haza. Kerekeit most kezdi odani, látszik, amint laza mozdulással a lenge ürbe nyul s borongva érzi, hogy mindjárt gurul.

SZEMLÉR FERENC

Erdélyi Mesevilág

(Kakassy Endre meséskönyve, Arad, 1943.)

Ennek a néhány sornak, amit Kakassy Endre meséskönyvével szeretnék inni, tulajdonképpen azt a címet kellett volna adnom, hogy „Emese és Péterpál harca a karácsonyfa alatt”. Emese harmadik elemista kisleányom, Péterpál pedig második elemista lurkóm. A „hare” a karácsonyfa alatt komoly drog volt, olyan komoly, hogy — ime — kifrika lett belőle!

A karácsonyfa alatt elég sok ajándék volt. Amikor már mindenki megkapta az ajándékát, akkor érkezett egy „megkészt angyal”, gyermekeim számára. A csomagot nagy izgalommal bontogatták csemetéim, Egy gyönyörű, a legkorszerűbb technika minden vívmányával ékeskedő motorosónak volt a csomag egyik ajándéka. Nem rugóra járt, mint az amolyan többi motorosónak, amelyek alig futnak kétszer körül a mosdófalban, máris újra fel kell őket huzni. Ez a motorosónak „magától ment”. Egy pléhanálban volt egy darab kanocés szteárin, ezt meg kellett gyújtani, beletenni a csónakba és akkor a remek alkotmány három kéményén sűrű fekete füst gomolygott elő, a kajütök parányi ablakai megvilágosodtak és a motorosónak elkezdett körberohanni a vizen, és közben burrongott és hápegott, kattogott és köpködött, mint az igazi motorosónak teszük. Péterpál mindezt tudta, mert már látott azelőtt ilyen esodamotort. És mégis, meglátva a másik ajándékot, ami nyilvánvalóan nem volt ilyen „fius” ajándék, a fiatal férfi ellentmondást nem tűrő hangján jelentette ki: motorosónakot Emesének hozta az angyal, az enyém — és már nyult utána — ez a másik, „Ez a másik” az „Erdélyi Mesevilág” volt, Persze Emese nem hagyta magát és elővette női fegyverét, a sirást. Végül is Péterpál csak azzal a feltétellel volt hajlandó beleegyezni egy családpolitikai áthidaló megoldásba, hogy Emese pedig azonnal fogjon neki — motorosónak ide, technika vívmánya oda — a meséskönyv hangos olvasásához. Már akkor este Mehemeddel aludtak el és Mátyás király aranyszörű bányakájával óbredtek másnap.

Ugy érzem, a történetnél jobb bírálatot nem mondhattam volna az Erdélyi Mesevilágról. Kakassy Endre, a könyv összeállítója, valamint kitűnő illusztrátorai: Amberg Imre és Reithoffer Jenő elégedettek lehetnek munkájukkal. En legalább is a siker és az elismerés esáhatatlan jelének tekintem, ha az, akinek a szerző művét szánja, kész feláldozni a könyvért egy gyönyörű motorosónakot.

NAGY JÓZSEF

FORDITÁST

román és magyar nyelven vállalok
Cím a timişoara-i kiadóhivatalban

CORSO-MOZI, Arad Távbeszélő 23-54. Bej. sz. 96161-939
Előadás 3, 5, 7 és 9 órákor

MA A boldogság háza

zenés vígjáték. HEINZ RÜHMANN ren dezésében. A főszerepben HARRY LIEDTKE, KETHE HACK, H ANNELORE SCHROTH

Liszt Ferenc művei

párizsi zenei ünnepek központjában

A francia rádió egy hónapon belül a magyar zene nagy alkotásainak egészét tűzi műsorára, ugyanis sorozatos magyar zenei ünnepek kezdődtek el napokban Párizs hangversenytermeiben és templomaiban. Lisztnek a francia fővárosban van eltemetve az édesgyereke, és emlékére a nagy romantikus Ester „Rekviem”-jét adták elő a katedrális-templomban. A következő nagy esemény az a hangverseny lesz, amelyen Erkel, Liszt, Dohnányi, Bartók, Kodály és a kolozsvári származású Veress Sándor művei kerülnek be-

mutatásra. Ez alkalommal mutatják be először Párizsban hívatásos zenészek Kodály Psalmus Hungaricusát, Liszt Esztergomi Miséjét a Saint Eustache-templomban adják elő, míg az Invalidusok templomában a világhírű francia zongoraművész, Cortet fogja vezényelni Liszt híres oratóriumát, a Szent Erzsébet legendáját. A francia művészethez méltó szellemes műsora lesz annak a hangversenynek is, amelynek során Berlioz, Massenet, D'Indy, Ravel, Lacombe és mások magyar motívumokra épült szerzeményeit adják elő.

Költő, csak énekelj!

Az ember csak él a korában, „korának gyermeke” immár, mint mondani szokás, s mert annyi mindent átélt az éppé idők alatt, úgy érzi, nem érhetik már eglepetések. Mi lehetne még meglepetés?

Azt gondolja: semmi. Megy a nyárfák között a tóparton, nézi a vizet, az eget belül csupa korszerű tudat és csupa irgályosság. Viz, hegy, ég, felhő, mondja magának a dolgokról s mindzsek tárgyait megállapítások csak. A tőről azt gondolja: terep. Ilyen a látása már.

De akkor véletlenül betekint egy villa síkszínti ablakán s ámultan áll meg. Saknem úgy, mint aki csodát lát.

Holott a kép egyáltalán nem csodálatos: egy férfi ül az ablak mögött s az szeta a fölé hajolva ír. Ennyi az egész. Az ember mégis úgy elbámul ezen, hogy szinte lélekzené is eljegy. Csak néz. Egy férfi ül az ablak mögött, előtte szépen vágott, fehér papírszomsó, kezében oll, arcan meleg, emberi elmélyültség. Egy ír. Néha megáll, kiréved az ablakon, de láthatólag önmagába néz. Aztán újra a papír fölé hajlik és ír tovább. Egyik sort a másik alá. Rövid sorokat. . . Verset ír.

Egy költő ül az ablak mögött s verset ír az enyhe délutánban. Lehet, hogy a vízről, a fákról vagy a bárányfelhős égről, mert ezeknek a költője ő. Az ember ismeri a költőt, személyesen is ismeri, sőt jóbarátja. Istenem, hányszor hunyorogtak együtt napsütéstől részegen a tó fényénél! S ismeri a költő munkáit is, ha akarná, akár nyomban előrántathatná agyából a legényes strófát, amelyet annyiszor elrikkantgatott egymagában még tavaly nyáron, míg csónakon lebegett a szagos tó felett.

De oly távoli ez most! Ki se lehet mondani, milyen távoli. S a kép egy költő görnyed az ablak mögött s verset ír — oly furcsa, a korszerű tárgyalóságban oly hasítóan idegen, hogy

az ember arcára már-már csufolódo firtor szaladna fel, hogy egy egészeszes, harminc éves ember e zengő világban nem atallja bevenni magát szobája csendjébe s verset írni! Görnyedni az asztal felett s szép szavakkal oajitódni naphosszat! Sort, sor alá írni! A léleknek valami kis ügyét kifejezni. Minek? Mire ez? Mi értelme? Komoly ez?

S az ember egy pillanatra majd, hogy fel nem vihog az asztal fölé görnyedő alak láttára: micsoda feminin póz e férfias világban, milyen dekadens, milyen hősiélet!

De aztán még sem nevet. Nem, mert ahogy nézi a költőt, lassan magáévá ocsúdik, felébred s meghatottság szívárog fel benne. Igen, meghatottság és forró szeretet s ha nem szégyelné, küldtana: Irj csak! Ne szegyled a görnyedést, nem igaz, amit az előbb gondoltam! Nagy és hős férfipóz ez! Hősiesség! Egy férfi görnyedve és megszállott lélekkel ül magányában s teremt. Szépséget teremt. Ül, néz, szenved, ujjong s lelkeben ujjászúli a világot, emberivé és istenivé, ember és Isten méltó otthonává. A lélek otthonává.

Irj, költő. Énekelj! Pengesd meg a világot, tedd dalló, izze, fénnyé, illatú: ez a lényegünk! Énekelj! Milyen csodálatos vagy, milyen szép és fenségesen férfias, ahogy önkínzó pózban görnyedsz odabent a papír felett és irsz, ki akarod mondani az embereknek legbensőbb magadat! Az embert, aki a kor burka alatt álmodik. De szép vagy! A nap benéz hozzád és int a világnak:

— Pszt, a költő verset ír!
S benéz a tó, az ég, a fa s mind figyel s a dolgok között oson a figyelmeztető suttagas és mind hallgat, mert tudja, hogy végtelen fontos dolog történt odabent.

— A költő verset ír!
És boldogok tőle. A dolgok igazak és tiszták, a költőre figyelnek és boldogok.

DALLOS SÁNDOR

Június 5, hétfő
R. kat.: Bonifác
Prot.: Bonifác
Ort.: Pünkösdi h.

HIREK

Napkelte: 4.05 ó.
Napny.: 19.52 ó.
Holdkelte: 18.20 ó.
Holdny.: 3.31 ó.

Szerkesztőség: Timisoara I., Bul. Regina Maria 8, távbeszélő 50-78. — Kiadóhivatal: Timisoara I., Piata Bratianu 3, távbeszélő 28-10. — Előfizetési ár: Egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. — Postatakarékpénztári (OEC) csekk-száma 85.628. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. — Aradon előfizetések Metianu-utca 6, hirdetések Eminescu-utca 4. sz. alatt, Reclama irodában, Távbeszélő: 17-11

— **HÉTFŐN — MUNKASZÜNET.** A timisoarai-temesvári munkaügyi felügyelőségen kapott értesülés szerint hétfőn — a görög keleti pünkösdi másodnapján — teljes munkaszünet lesz.

— **A DELI HIRLAP legközelebbi száma szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.**

— **Az 1, 2, 5, 20 és 100 lejes papírpénzek beváltási határideje.** (Bucuresti). A pénzügyminisztérium közli, hogy az 1, 2, 5, 20 és 100 lejes papírpénzek beváltására végző határidőnek július 15-ét jelölte meg. Az említett papírpénzeket a pénzügyigazgatóságok és adóhivatalok adófelzésre elfogadják vagy fémpénzre cserélnék. Szintén fémpénzre cserélhetők be a papírpénzek a nemzeti bank fiókjainál is.

— **Új sörárak.** (Bucuresti). Az országos ár-kormánybizottság új sörárakat léptetett életbe. A 6.5 decis üveg ára 53 lej, az 5 decis 41 lej, a 4.5 decis üveg ára 38 lej, és a 3 decis üveg ára 27 lej a fogyasztóhelyiségen kívül való fogyasztásra. A fogyasztóhelyiségekben az ár 58 lej, 45 lej, 42 lej illetve 30 lej; a korsó 43 lejbe és pohár 28 lejbe kerül.

— **Anyák-napja Caransebes-Karansebesen.** (Saj. tud.) A református egyház által rendezett anyáknapij a város magyar társadalmá teljesen megtöltötte a református templomot. A műsor kiemelkedő részei voltak Iványi Edit tanítónő éneke, Kovács János presbiter szavalata és Disz Péter lelkes beszéde az anyák mai hivatásáról. Az ünnepség, amelyen a megjelent anyáknak virággal kedveskedtek, Demeter Gyula főgonddnok záróbeszédével ért véget.

— **FELHÍVÁS ELŐFIZETŐINKHEZ.** Vidéki előfizetők részére az újsághoz csekklapot mellékelünk. Kérjük, hogy az előfizetéseket a csekklapok felhasználásával küldjék meg. Postautalványon történő befizetés esetén a bélyegköltiséggel, 20 lejtel, többet kell küldeni az előfizetőinknek.

HIREK 1 MONDATBAN

HATEZER CSALÁD vált hajléktalanná az amerikai Missouri és Illinois államokban pusztító árvíz következtében. **BOMBAVETŐ** repülőgépeket küldtek ki Észak-Svédországba, a Torneaelonál lévő hatalmas jégtorlaszok felrobbantására.

NŐI POLITIKAI PÁRT alakult Egyiptomban, a szociális szervezés minisztere azonban sietett kijelenteni, hogy a párt alakítása tulkorai, mert szintén az egyiptomi nők még nem érettek a saját érdekeik védelmére.

A SVÉD TRÓNÖRÖKÖS FIA, aki néhány év előtt lemondott minden jogáról a koronára, polgári családból való lányt vett feleségül és azóta Bernadotte Lénárt néven él, a stockholmi sajtó szerint, filmszínész lesz.

BANKRABLÁS történt Brüsszelben, amelynek során 8 álgos bandita, revolverrel fenyegetve a pénztárost, három és fél millió belga frankot rabolt.

— **A statisztikai adó megfizetése.** A timisoarai-temesvári pénzügyigazgatóság közli, hogy június 6-tól kezdődően a pénzügyigazgatóság közvegi házáról Aradra járva a háztulajdonosoknál ívet begyűjtenek a háztulajdonosok összeírják azokat a 21 és 60 év közötti személyeket, akik az illető házból június 30-ig kötelesek a statisztikai adót megfizetni. Aki ezt az adót a meghatározott napig nem fizeti meg, ennek kétszeresével, vagyis, 2000 lejtel adóztatják meg.

— **Az üzleti könyvek lapjai után járó illeték-különbözet kiegyenlítése** (Bucuresti). A pénzügyminisztérium 400.966. szám alatt körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak. A rendeletben közölte, hogy az üzleti könyvek lapjai után járó illeték-különbözetének bírságmentes uton való kiegyenlítésére június 20-ig adott határidőt. Tudvalevő, hogy az üzleti könyvek laponként való 20 lejes illetékét a bélyegtörvény április 23-án történt módosítása során 40 lejre emelték fel.

— **A póttanyagból készült lábbeli ára.** (Bucuresti). Az országos ár-kormánybizottság közli a cipészműhelyekkel, amelyek póttanyagból való lábbelít készítenek, hogy készítményeik ár-jegyzékét az illetékes kereskedelmi és iparkamara mellett működő bizottsággal kell jóváhagyatniuk. Az ár a textilanyagú felsőrészből és fa- vagy zsinórtaipu cipőnél 20 százalékkal, a fonal- vagy textilanyagú felsőrészből és vegyes anyaggal (műtálp, gum, stb.) talpalt cipőnél 15 százalékkal, végül a bőr felsőrészből és műtálpalt talpalt cipőnél 5 százalékkal kisebb mint a rendes cipőnél.

Ugye elfelejtette megvenni legújabb fecskés könyveinket? Szemlér Ferenc: Hazajáró lélek. Gárdonyi Géza: A falábú ember. Tömörkény István: Subavásár. Chismpou-Cris-Kisjenőn könyven megkaphatja Tekai Sándornál. Követje csak 190 lej!

— **A légvédelmi parancsnokság felhívása.** A timisoarai-temesvári légvédelmi parancsnokság felhívja a második kerületben lakó nyugdíjasokat, volt tartalékos tiszteket és altiszteket, akik a korhatár elérése miatt a hadsereg kötelékéből kiváltak, hogy minél előbb jelentkezzenek a Neptun-fürdőben lévő parancsnoki helyen, 8 és 19 óra között. Hasonlóképpen felhívja a légvédelmi parancsnokság a gyárvárosi utcai főnőköket, hogy június 8-án, d. u. 6 órákor jelenjenek meg a Pacsirtamező-vendéglő kerti helyiségében.

— **Idegbeteg nő öngyilkossága.** Ötvenegy éves asszony, vasuti nyugdíjas özvegye, jöszefvárosi lakásán az ablakára felakasztotta magát. Mire reátaláltak, már halott volt. Tetének oka súlyos idegbeja. Az életunt asszony két levelet hagyott hátra és ezekben intézkedik ingóságairól.

— **Az Aragáz új ára.** (Bucuresti). Az országos ár-kormánybizottság az Aragáz árát kicsinyben való eladási ára 13 kilogramm tisztá sulyban 780 lejben állapította meg.

(*) **Klinger Klári**, angol, francia és német nyelvtanárnő, a szünidőben is tanít. Nyelvtan, társalgás, irodalom és művészet. Vizsga-anyag gyors és alapos előkészítése. Jelentkezés 5-6-ig, Timisoara, I., Mjlanu-u., 7, I. emelet.

(*) **Eljegyzés.** Osztoics Piroška (Semlacul Mare), és dr. Schmidt János által orvos (Delta) május hó 29-én tartotta eljegyzését Semlacul-Maren. (Mindem külön értesítés helyett.)

(*) **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik szerepett férjem, édesapámnak nagyapámnak, apósnak, rokonunk, Korony Ferenc Kovácsmester elhalálása alkalmával fájdalomunkat vigasztaló szavakkal enyhíteni igyekeztek. Drága halottunk sírjára virágot küldtek és a végső tisztesség-adáson résztvettek, ezúton mindnyáknak hálás köszönetet. A svájkó Korony-, Kelemen- és Virág-család.

FIGYELEM! FIGYELEM! FIGYELEM!
VESZ ELAD ÉRTÉKEL
mindenfélé ékszer
„BIJUTERIE“
Arad, Horia-utca, 3., I. emelet, déluján 2-5-ig.
Bej. szám 11198/933. Távbeszélő 12-30.

Szépirodalmi folyóiratunk a
HAVI SZEMLE
Megrendelhető: ARAD, STRADA BRATIANU 2-4 szám

ARO-mozi Timisoara, jeleni! Rendkívüli sikerrel fut a legszebb francia pergőkép bemutatója CHARLES BOYER, a nők bálványa
A m é r e g
című csodálatos pergőképben Michel Morgan-nal. Erről a pergőképről, az egész város beszélni fog.
Előadás naponta 3, 5, 7 órákor, vasárnap és hétfőn 11-kor ólesó előadás.

